

5

אמר המוצר. ואלו ערכי ה' להוליא לאור שמי חלקי קצות החישן אשר חצתיו. שמה לצי. בראותי כי אדות לאל לא לריק יעמתי. וכלל ונעתי עשה פרי למעלה כחוד להשכיל. חכמי לב ראו כי עוז טעמו ויהללוהו. כצורים וישעוהו. זה חלקי וכל עולמי. זה שברי כל ימי היותי על אדמותי. ורצ גיל ונלחתי עוד. אחרי רואי כי אחד וואנשי שם וועלה גדול צחורה כאחד ונגאוני זמירי. שקד על כפרי. און וחקר באוריו ושם כל וועייניו צו. הוא ידיר ומכירי הרצ הגאון צעל המוצר קמר נתיבות משפט על חושן ומשפט חלק ראשון. ותקטן עוד זאת צעירי עד כי שם אל לבו ללרף דצרי צולרף הצחיה. להגות ונחמו כל סיג ודופי (כפי דעמו) ולידות צחילי השגותיו על כל אשר לא ככון צעירי. אולם נפרדות וסונות הנה ומחצות צבי אדם בכל דצר השכל. ואף כי צחכות התלמוד העמוקה וצי ים. לא את אשר יחיק האחד יחיקו הכל. וכאשר צחתי צענוותיו ואולל אוחן צלתי ומסקיות וצלתי מביעות אל המערה. אחרתי לכחוצ השונות על קמר. וען כי דצריהן ונעמו. ולא ינאל צהן חדשות הרצה כי אם צאור דצרי הראשונים. ראייתו לחצן הנה אל קמרי אבני מלאים על ש"ע אה"ע. זה שמן אשר חקרא להן. משובב נתיבות כי משיצ הוא על השנות צעל נתיבות. גם הוא משונצ כחציות הראשונים: שוט נא קמרי על פני חוץ. חכמי עמי דרבוך. ויכירו צין שנינו. וארי תקותי לאלה כי תשא חן צעיריהם. וקרא לך גודר פנן משונצ כחציות נשנת למ"ק:

אריה לוב הכהן.

האלהים האמת יעיר עיניו צחורה אמת. וינחמו צדק אמת. זאת עתירת ענדו וענד לעצדי ה'.

ועוד חס ונזמין חותו נעד חין עד נעש' דיין. ועומ'ס צזה קי' ז' קק"ה צנס רשצ"א צחידושו' פ' החובל דיחיד מומחה אע"ג דיכול לדון ציחדי אלל אינו יכול לדון עפ"י ראייתו ומשום דחין כאון לערו' יורח ויהדיוע ויכול צע"ד להכחשו ולכך אינו יכול לדון עפ"י ראייתו לחודי' כי אם עפ"י שנים עדים יקום דצר וא"כ ודאי ראוי ונכון שלא לדון ציחדי דין מודה צוקלת וכמ"ס צכפרי ומ"ס ז"ל גם מ"ס דאי לא צעיק צפקדון מודה צוקלת לא ונשכחת לה צפקדון דצר שיהיה לרץ צ"ד תמוה דהא לענין טוען טענת גנצ צעיק צ"ד דוקא. אינו השגה דהא דלרץ שצועה צצ"ד אינו ומשום שצועה אלל משום דגזילות וחצלות צעי מווחין ואי כיווא דלא צעי שום דין מווחין א"כ השצועה כווי לא צעי צ"ד דכל שדין את הנוון דכין את השצועה ומש"ה מוכח דגזילות וחצלות צעי מווחין ואם לא נחלק צין גזילות להלואות א"כ בהלואות כווי צעי מווחין. אלל שצוע' לא צעי עפי מווחין מעיקר הנוון. ועכשיו דדין פקדון ואש"ה השצוע' חין דכין היינו ומשום דגוף הנוון שדיס אינו אלל ומשום שליחותי דקמואי וצצוע' דאינו אלל לכסיל' לא עצדי שליחותי' וכמ"ס הרצ המוצר צעלמו צצ"י א' קק"ד:

עוד שם ז"ל. גם מ"ס דאי שצורה לאו דאורייתא והצ"ד כופין צעי צ"ד דוקא לכפיתו דהדיוע' לאו צבי עשוי כיכח כלפע"ד דלית' כיון דדמי לעשה סוכה ואינו עושה דכופין אותו לקיים המורה כל חסם ואלוה להפריש חצירו ואיסור אפי' מי שאינו צכלל צ"ד כדמוכח צצ"ק כ"ח גבי רכלע שכלו ימיו דיכול רצו להכותו כדי להפרישו ואיסור שפחה עכ"ל. וזה הוא השגתו על דצרי צצק"א ע"ש. ותוהי כי כוונתו להשיג על דצרינו והוא ונתעסק בהשגה על דצרי חוס' כי דצרינו שם עפ"י דצרי חוס' צכויים שכתצו דוילי דעשוי ילפינן מאשר תשים לפניהם ולא לפני הדיועות ולדצרי המוצר א"כ הדיוע צעלמו יכול לכוף אגיעא צוקוס שכוין להוליא זה ודאי פסול דאורייתא אם הדיוע ונעשה אגיעא ואע"ג דוולוה ליתן גט אפי' לפניהם ולא לפני הדיועות וכדאי' פ' הונג' פ"ח אלל דלחן שליחותיה דקמואי עצדי' ולרץ צ"ד אלל הדיוע לא ועיין צ"ש ס' ק"ל צ"ג וצעישו אגיעא לרץ צ"ד של שלשה ויהיה צהם חד גומי וואו שליחותיה דקמואי עצדי אלל הדיוע צעלמו שאינו צ"ד דוועשה אגיעא פסול הגע דאורייתא והיא אשת איש ואע"ג דוולותו ליתן גט אלל ודאי דצ"ד צעי אעישי וכדמוכח צהא דיתיי צב יוסף וקא ונעשה אגיעא ואשכחי' אציי וא"ל הא חן לפניהם ולא לפני הדיועות וא"ל רב יוסף חן שליחותי' דקמואי עצדין וכל זה פשוט וצורר ווה שאוורו צככלע שכלו ימיו דיכול רצו להכותו להפרישו ואיסור שפחה היינו להפרישו ואיסור וכן מי שרואה חצירו לוצע שעתה יכול לפושטו ומעליו אפי'

ק"ה ז"ל הכח קח ומיצי לחריני שקרובים נחמנו צו ע"ש והיינו דחקר הענד על שפחה:
עוד שם ז"ל ולענין אי ונהי ונגו צקנס כו' וצקלה"ח כתצ כיון דהאידנא לאו צ"ד חן. ומשי לי' חן ראה וליתי' דהא כיון שחפס הרשות צדידיו לדון כו' ולא דמי לראה צעדים דעיקר תלוי צצצועה שפוסקין לו הצ"ד משא"כ כאן שאנו פוסקי' לו השצועה הוי כשאר ונשכון שוהני הראה צצ"ד:
אמנם זה לפי דצרי הש"ך דווש"ה לא ונהי ונגו צוושכון חוץ לצ"ד דעיקר תלוי צצצועה וצק" קלה"ח ס' קל"ג שם הדצר ונצורל דלא תליא צצצועה ע"ש קק"ג וקק"ד דוקא כשלאו עדים כיון דחין וקצנף תה שטען חוץ לצ"ד דעיקר טענה תליא צצ"ד ה"ל ראה ונוילא ע"ש וא"כ כיון דחין אנו דרין דיר קנקות וה"ל כמו עדים דמשי לי' ראה וא"כ ליכא צירור כלל על הקנס הדי לרץ הוא להחזיר ושם צצ"י קל"ג רמז שם ועומ'ס צצ"י א' קק"ח וצצ"י ו"ז קק"ג כי ו"ש צצ"י א' קק"ח הוא לפי ו"ש שם צצ"י קל"ג:
סי' ג' סק"א ז"ל ולכאורה קשה ומה ראו חכמים לחלק בתקנתם שנתם רשות ליחיד ומוחה שידון ולא יהי' לו דין צ"ד וכראה הטעמו דר"ל דאף דקי"ל עירוב פרישות דצעינן ג' מווחין דתלחא חלקים כחיצי היינו לענין דמיירי חסם צקלא דצצרים דצעינן דוקא צ"ד כנון לענין טוען טענת גנצ דכתיב שם צקלא דצעינן דוקא נשצע צפני צ"ד כווצור צצ"ק ק"ו ולענין כי הוא זה דהיינו הודאה צוקלת ועי' רש"י קידושין ס"ה ד"ה הודאת צע"ד דלגוד וקרא דכי הוא זה ע"ש וגלי קרא דלא חשיב הודאה צצ"ד כי אם צג' מווחין וצפחות יכול לחזור והודאתו וקרא דצצ"דק שפוט דכשר צחד ויירי צדין צעלמו שאין לרץ צ"ד דקני צחד כמו הוראת או"ה עכ"ל. וכל זה נכתב צכפרי קק"צ ע"ש:

עוד שם ז"ל וצכפר קלה"ח כתצ דצחד כיון דיכול לחזור והודאתו אינו חייב שצועה דמודה צוקלת דאי לית' דלא אישתמיט שום פוס' לכחוצ קן ועוד דהא עכ"פ אם יודה בהודאה גוורה או צא"ע צאופן שלא יהי' יכול לחזור והודאתו ודאי דיכול לחייצו שצוע' דלא גרע מוחיצי וחדק טענותיו. גם ו"ש דאי לא צעיק צפקדון מודה צוקלת לא משכחת לה צפקדון דצר שיהיה לרץ צ"ד תמוה דהא לענין טוען טענת גנצ צעיק צ"ד דוקא ע"ש ובכל דצרי חין צהם כדי השג דו"ש דלא אישתמיט שום פוסק לכחוצ קן ודאי מדכתצו דחין הודאה לפני חשיב הודא' ונוילא מוצן דחין צו ומשום מודה צוקלת וכמ"ס שם צצ"ק צ' ועומ'ס צצ"ק ד' ו"ש דעכ"פ אם יודה בהודאה גוורה או צא"ע ודאי דיכול לחייצו שצועה. הנה לדעת הראצ"ד וצעה"ו הודאה צפני ע"א צשום אופן לא ונהי אפילו צאוור לו אתה עד.

סי' א' סעי' א' סק"א ועי' ספר קלה"ח ז"ל ואין לזה טעם דודאי אם לא הי' דין דין שצועת היסת לא הי' שייך דין כידוי המוצר צכעיף ה' דשם הכידוי הוא לפייס וכאן הכידוי הוא לקיים הדין שדנו דהיינו שישצע ומכדין כדי לפייס לא שייך כאן כיון שאין אנו יודעין אם האמת עם הצועה ולא שייך כידוי רק לקיים הדין שישצע ואם אין כאן דין חין כאן כידוי תדע דהא חין ומכדין למי שכופר צקנס עכ"ל. ודצרי חין להם ציאור דודאי אם נפרש הודאות והלואות לענין כופר הכל א"כ גוף הנוון דכין רק השצועה חין דכין וא"כ הרי אנו יודעין האמת שמיניע לו שצועה צודאי וא"כ אפי' כיווא דחין דכין השצועה ומכדין אותו כדי לקיים השצועה ומ"ס תדע דהא חין ומכדין למי שכופר צקנס חסם הקנס גופי' חין דכין רק ומכדין עליו ונש"ה אם כופר חין ומכדין אלל חסם נפרש לענין כופר הכל א"כ כיווא דהנוון דכין אלל שהשצועה חין דכין זה אנו יודעין האמת שמיניע לו שצועה גם אם האמת אהו אפי' שצועה צעי ולפי ו"ש צקלה"ח ס' פ"ז ק"כ כ"ד דגם צקנס חסם כופר צעי שצועה כיון דאם מוד' ומכדין אותו א"ש עפי ונש"ה שם עוד ז"ל ועוד דצצצועת היסת חין ומכדין הכידוי עד שישצע או עד שסלק הכל ומשא"כ צכקקות ע"ש הנה דאי כל שומדין על גוף הנוון די לו כשיתן קרוב לו עפ"י דעת צ"ד ודי צכך אלל היכא דגוף הנוון דכין רק השצועה חין דכין ומכדין לקיים השצוע' וצצצוע' לא שייך קרוב לו וכיון דחין ומכדין על הנוון רק על השצועה לרץ לקיים דינו צצצועה דוקא או שסלק הכל ככדי שלא יהי' עליו שצועה כיון דצונוון עלמו ליכא דין פיוס דהא הנוון כשמוודה דכין אותו וצצצועה לא שייך פיוס צקרוצ לו ונש"ה מפרש הטור לענין הנוון עלמו וכמ"ס צקלה"ח:

סק"ב וכן מי שגנצ כו' והטעם לזה נראה כו' כצב כתב צכפרי קק"ג:
סק"ג עדים שהעידו עדות שקר חין להקשות הא צבי ונקות כו' כתוב צכפרי ס' ל"ח קק"ח:

סק"ד ז"ל וצק" קלה"ח כתצ לתרץ קושיות הש"ך ומהא דר"ג צצ"ק שאוור שצבר חין לך עדים כתצ וז"ל דלא ונהי הודאת ר"ג צענד ונעטם דומיצי לחריני שומיצי לענד שאיסור צשפחה וכמ"ס חתום' צצעינן לענין גרושה ונעה דצצר פשוט דודאי צענד ק"ל דזכות הוא לענד שילא לחירות ומשא"כ בגרושה כתבו חוס' שפיר דגע חוב הוא כווצור צצעינן וצק" קלה"ח ז"ל ומשום דהוא חצ לחריני דחקר הענד על שפחה והיינו דחצ לשפחה שאסר את השפחה צענד ולא כמו שהעתיק הרצ המוצר שומיצי לענד כו'. והנה הרצ הגאון המוצר צענד ולא כמו שהעתיק אללי וכמה עלים הנדפסים אהו עמו וכחוכחתי עמו צזה ותיכף הודה לדצרינו והכר שכ"כ רש"י פ' האוור ד'

משובב נתיבות

צטוק חבל לכומר לקיים נטות עשה כגון וי שאינו עושה סוכה או אינו נוהן לדקה לזה לריך צ"ד דוקא ולכן שליחותיה קמאי עזדין וגם להפרישו ומאיקור מוי אינו חלה הכאה בעלמא חבל צ"ד שכופין לקיים עשה ווכין אותו עד שתלא נפשו כגון צלומר סוכה אינו עושה ולאו צאיסוקא אין ווכין עד שתלא נפשו ללא אומר ריתן להלילו כנפשו חלה צעצירות הידועים כגון רודף אחר נערה הווארקה או צווקוס שקנאין פוגאין צו וצשאר איסורין לא ריתן להלילו כנפשו כדי להפרישו ונזה הוכיחו צעלי ווסר הראשונים דעש' חמירא חל"ת דצעשה ווכין עד שתלא נפשו וזה ודאי אם כבר עבר על העשה אין עושקן אותו חלה קודם שקיים העש' ווכין עד שת' נפשו צכדי לכופו לקיים העשה וצשאר איסורי ל"ת אינו ריתן להלילו כנפשו להפרישו ומאיקור כצילות ועריפות וכל זה צרור:

סי' ה' סק"ב ז"ל וצקלה"ח כתב דכיון דגמר דין כשר צנינה וט"ה אם עברו ודנו צלילה כשר דאף דנחצטל תחלת הדין ווכל ווקוס הגומר דין כשר דדווי לדיינים שפסקו צלא ונשא ונתן הדין כשר ואין הצנה לדבריו כיון דאין להם דין צ"ד בתחלת דין מוויאל יוכלין להחליף טענותיהם ואין ההודאה חציצה הודאה ומוויאל הגומר דין שלהם ג"כ צטל עכ"ל. ולמה לא יצין הא כתב הרמב"ם כל שאינם שלשה אפי' הם סמוכים צא"י הודאה שמודה צפניהם כמו שמוד' חוץ לצ"ד ויכוני' להחליף טענותיהם וכן הוא צט"ע סי' ג' קע"ו צ' ואל"כ איך יחיד מווחה דן ביחדי ע"כ היינו צדין שאינו תלוי צעננות וכמוצואר חללינו צסיון ג' סק"צ ואל"כ ה"נ צדיו שאינו תלוי צעננות ואנו אין לנו חלה דברי רש"י שכ' צר"פ א' דיני מווחת צהא דתכן עס דכין ציוס וגוויין צלילה ח"ל דכין ציוס היינו ונשא ונתן של דין ע"ש ולא קרי לתחלת דין רק המשא ונתן:

סי' ט' ס"ב ב' ז"ל עט"ז דגם צריצית צענין חוצצו ולכאורה קשה כיון דשחד וריצית וט"ה לא לקי עלייהו דהוי ריתק לעשה דברי השנה כינהו ח"כ חייב להציב כדי שלא ילק' בו וע"כ ל"ל דהוא מניעם שכתב החוויים כיון דנדעתו רתן חזקתו וחלו כשאינו חוצצו וצזה כשתלק דברי צעל קלה"ח שכ' דכופין אותו עד שיאמר רולה אבי לתוצעו ולפי ו"ש ליתים דחזקה וחלו עכ"ל. וקייסא וועיקרא ליתיה דמ"ש ח"כ חייב להציב כדי שלא ילקה. כיון דחוצו לשלם אינו חלה כשתוצעו וכל זמן שאינו חוצצו אינו חייב בהצטתו ח"כ כשיציב קודם שתוצעו אינו חלה ונתנה צעלומא וכדאמרינן פ' אלו ווליות דף כ"ו ואל"ג דאהדרי' לאמר יאוש ונתנה צעלומא הוא דיהיב ע"ש חלומא היכא דאינו חוציו להחזיר אינו יולא צזה העשה:

עוד עס ז"ל וזה שהציב ראה ושהוש"ל ג"כ לאו ראה דשאיני התם שכבר התחיל החיוב בו הנה דוחה צדברים שאין צהם מוש וכוון שוללתי כדברי צכנה"ג דכופין אותו שוב חל"ל ראה ודברי הוש"ל. וו"ש על הרמ"א שהוצא צקלה"ח וזה דצ"ק דוולוי צריצית בו ומחזירין לל"ש ושם איירי צלא חציע' בו אין ראה כלל דאפשר דוויירי שתצעו פעם אחת ולא רלה להחזירו ואח"כ עשה חצובה ומחזיר ע"ש. אין אנו הולכין אחר האפשריות והתנא לא ושווע הכין עוד עס ז"ל גם ו"ש לתכן קושיות הראשונים שהקשו צהא דאין ומשכנין חייצי מטאת כיון דלא ריתא ליה צכפנה כשאונקין אותו הוי כאלקוהו לקנות בו ולא דווי כלל דצטלומא אכסוהו לקנות צלא קצלת וזוי וצלא וזוי לא גמר ווקי בגצ אונקא לחוד ונשא"כ צחייצי מטאת כיון שכתבו חוס' דחיוצ מטאות הוי כקצלת וזוי גמר ומתלה בגצ אונקו וזוי דמה לי חייב צמולה או שחייב צכפנה עכ"ל:

והבין הכז הנוחצר צענווא דאכסוהו לקנות דלא קרי היינו ושוים דהוא

קוצר כדעת הרמ"ש דוהאי גם צמווחה לענין הודאה ושלל להחליף טענות ווט"ה קצלה מוי ויהי חבל לדעת הרמב"ם דאפי' צסווד מווחה יכול להחליף טענות ח"כ קצלה לא עדיף וכמ"ש צר"ח ולא ויהי קצל' רק לענין הדין לחודי' וח"כ צין לדעת הרמב"ם וצין לדעת הרמ"ש והטור לא הוי תדתי לריעותא דלהרמב"ם עיקר הקצלה לא ויהי רק לדין ולרמ"ש וטור כשווקצל יחיד הדיוט צווקוס מווחה ג"כ ויהי להודאה ועוד עס כתב ז"ל גם ו"ש צס' קלה"ח לשתור הרמ"א שכתב צתוויים ושלש' רועי צקר ונתב הוא דשאיני התם דליכא רק מדא לריעותא דהא צחד גמיר קני לא דק דרועה פקול מועט' רועה עכ"ל ולא ראה דברי הצרמורה עס צמועה נאמנין עלי שלשה רועי צקר ז"ל היינו לדין דאלו לעדות כשרים הוה ע"ש ושוים דציוי המש" עדיין לא פקלו את הרועה וע"ש פ' זה צורר דף כ"ה תנא הוסיפו עליהם בו' תנא עוד הוסיפו עליהם רועי צקר בו' וועיקרא קצרי אקראי צעלומא וכי חזי דמוכוני בו' הרי דציוי וטעה עדיין לא גזרו לפסלינהו לעדות מועטם רועה צקר וגם האידנא דגורו עליהם אינו חלה צרועה דידיה חבל רועה דאחרים כשר וכיון דכתב הצרמורה היינו לדין הרי דאינו חלה ושוים חלה גמירי:

סק"ו ז"ל חלה הריני ומשלם בו' ועי' צס' קלה"ח ור"ש לייצב הסוגיא דפ' הכוכב דף ק"ז וזה שאומר התם דלומא כר' מאיר ומחלוקת לפני גמר דין וכתיב לקיט וכו' ח"א לומר כן דהא הסוגיא היא חליציה דר"ח צר חבל אומר ר' יוחנן וכו' יוחנן ס"ל צכנהדרין לאמר גמר דין ומחלוקת חלה ודאי דהא אומר תיכף הריני ומשלם לפני צ"ד ולא ענין שום טענה לפטור את עלמו ודאי דאינו יכול לחזור ולטעון מחיוצ לפטור לכ"ע עכ"ל. והנה ו"ש דהסוגיא חלה חליציה דר"ח צר חבל אומר ר' יוחנן המעיין עס צסוגיא יראה דזה הוא פלוגתא אחריתי אם גזלן מוויין גכז או גזלן ואינו תליא צהא דטופן טענת גכז צאצידה והדין אם ליטעין מוויין גכז או לא הוא גם לדין ורלה לפשוט צט"ס עס מהשוכר פרה ונגכזו בו'. ודחי דלומא כר"ו אומר וכמ"ש עס צקלה"ח סק"צ ודלא תיקצי חליציה דר' יוחנן לזה קאומר ואצ"ה כדמחליף בו'. וו"ש דאינו יכול לחזור ולטעון מחיוצ לפטור חליציה דכ"ע אנו אין לנו חלה דברי הראשונים צזה דצלוומר הריני ומשלם דאינו חוזר אינו חלה ושוים דהוי גמר דידי' וכמ"ש הרמב"ם להדיא צפ"י ע"ש והרמ"א לפנינו ז"ל אינו יכול לחזור צו דזה הוי גמר דידי' וח"כ דאי הוא צומחוקת דר' גואיר ומכומים:

סי' ב"ג סק"א כשתלקו ומלפניו ז"ל צס' קלה"ח הקשה דהא כיון שאומר פ' חכם זיכה לי הקרקע והחכם ומכישו אינו כאמון כוונ פ' חכם עינהר לי הכתם ומשתכח שיקר' ותי' דווי"ו צהא שלא זיכה לחצירו כאמון ומה ילא לידן צדצר המדש דיכול הדיין לחזור ולעשות שודא ומדש וליתיה' בו' ורמ"א צאיסורין בו' שהצעלים נאמנין מועטם צידו כתב הרמ"א בתפוצה דאין החכם כאמון ע"ש ווערב צדברים זרים שאינם ענין לכאן ואין כדאי להציב כי ומלק כדרכו צין השוים עוד עס ז"ל גם צלא"ה לא דווי להא דפ' חכם עינהר לי כמ"ש צס' חוות דעת סי' קפ"ה עיינתי שמה ולא ואללתי שום קתינה מושם לדצרינו כי הוא ונדצר ונצעלים וצדו וגם מחוזר ווגידי דכאן לא שייך חוזר ווגידי אחר שכבר פסק והרואה יראה דכאן אינו דצר צצידו וגם חוזר ווגידי לא שייך כאן. עוד עס ז"ל ורמ"א לפי טעותו לא ח"ש מה שווייטש קושית הרמב"ם דהנה הא דאין הדיין כאמון הוא מועטם דאומר צדדווי בו'. והא דאמרינן דאומר צדדווי היינו אם אנו צאין להאמניו כשרים לא האמניו אותו חלה היכא דרמוי אכפשיה וכמ"ש הרמב"ם צחידושו פרק עשקה יוחסין דף ע"ג אינתי צזמן שווקמו צידו דרמוי אכפשיה ונדכר בו' וכיון

כרחה דעיקר דצרו לית' כלל דצטלומא חס הי' קצרת הרמ"ק דו"כ ציד הוא קיצה דומחות זה קס דינא היה שפיר נחשב כעושה ונעשה צגוף המוין חבל צלמות קצרת הרמ"ק הוא כמ"ש הרמ"ש דצצרו דווינא יס להיות קס דינא אפי' צלא דו"כ ציד רק מושם דפטור הדיין וריכא פסידא לצע"ד תיקמו שיהיה הדין חוזר וח"ב כיון דלפי דצרו אינו נחמיצ הדיין צוזה שהוליא מושכונ מוויאל גם הדין חוזר ואין כאן מועשה כלל. ולפענ"ד עיקר דצרו הן טעות עכ"ל. ואין צו טעות כלל דלפי ו"ש הרמב"ם צעטם אחר דצעינן קשא ונתן ציד ומשום דלא חלים דצרי הדיין חלה היכא דעצד עוצדא חבל לא עצד לא חלים דצרו כיון שטעה ח"כ עיקר וקיצה דלשא ונתן ציד דומחות זה קס דינא חלה גם לדצרי הרמ"ק והרמ"ש דווינא ראוי להיות קס דינא אפי' צלא קשא ונתן ציד חלה מושם פסקה דצע"ד כגעו צי' ע"ש מוי עיקר הקיצה הוא התשלומין דהיינו צווקוס שאי אפשר לחייב הדיין צתשלומין היינו צלא דו"כ ציד דדינא דגרמוי ליכא צדין לשטעת הרמ"ק. וכיון דאי' פסידל לצע"ד הוכרחו לצטל הדין חבל צנשא ונתן ציד דאפשר לחייב הדיין מושכ דעציד ונעשה חוקי אדינא דראוי להיות קס דין חע"ג דאפשר להחזיר כיון דיש מוקוס לחייב הדיין וליכא פסידא לצע"ד וח"כ לפי ו"ש גם צומשכונ כשהחזיר ראוי לחייב הדיין צתשלומין כשהי' קס דינא ח"כ מוויאל קס דינא כיון דאפשר לחייב הדיין צתשלומין וכל היכא דיש לחייב הדיין מוויאל קס דינא כיון דאפילו צלא דו"כ ציד מוי ראוי להיות קס דינא ח"כ היכא דיש לחייב הדיין קס דינא חע פשוט וצרו:

עוד עס ז"ל עוד הקשה צקלה"ח דלמה יהי' דו"כ ציד חייב הא חף דצוויי ריצה רחומי' שוגג כחוד מכל ווקוס צגזלן אינו חייב שוגג כחוד דהוי וצואר צתוס' וצ"כ פ' מרובה דהא אומר לחצירו קח לי שור שהוא צצית פ שהוא שלי וכוולא שאינו שלו חלה לגכזו נחכיון דומשע עס שניהם פטורי הושלח מושם דאין שלד"ע והשליח לפי שלא ידע ועיין ש"ך סי' שו"ח בו ותוויין דצרו מאד דאדרכה להיפך כתב עס הנ"י צסס האמרוני' דס"ל אי שלד"ע דהשליח חייב רק הש"ך וסיק עס צס' שו"ח דאף השליח פטור כשלא ידע ע"ש ונצהיל עין הרואה. ולא עיין המעיין דצכ"י עס לא נצחיר כלל עמי השליח חלה שכתב צסס האמרוניס דהושלח פטור ושוים דאין שלד"ע חלו שהסומ"ע צס' שו"ח כתב צסס הנ"י דהשליח חייב והסיגו צס"ך עס דצכ" עס לא הוזכר השליח ע"ש:

עוד כתב ז"ל ווכל ווקי' נראה דשאיני התם דוויירי שהשור נאכס ציד השליח בו' וצאוונקן ודאי דאין יכולין לחייבו מועטם וזיק רק מועטם גזלן וצדול לא נעשה גזלן להתחייב צאוונקן כשלא נחכיון לגזול כלל דהא לא נחכו לקוטרו לגזילה חבל כשתצרו לגכז וחלו לא הי' נותנו לא הי' הגכז כונו צעלמו כגון דקאי צתרי עברי דנהרי ומחמת גרנות הנתינה אי אפשר להחזי השור חייב מועטם גורם להזיק דווייק אפי' צסוגג חייב כמו צומלחה דינ לשולחני דמה לי זורקו לים או וסקרו לגכז כשא"א להוליא מווחו ואין ל וזיק גדול וזה עכ"ל. והמעייין דצצרינו סק"א ושם כתבנו על ו"ש הש" דהא דו"כ ציד חייב לשלם אפי' טעה צדצר ונשנה דדעת צעה"ו והרמב"ם דצטעה צדצר מושנה אפי' היכא דלא אפשר להחזיר דפטור מושם דינא דגמו ח"כ אפי' דו"כ מוי פטור צטעה צדצר מושנה וצס"ך עס כ' ז"ל כיון דו"כ צי עוצא עצד וככסס הדיין תתמו וה"ל כלה דילי' ושוצ אין לצעל"ד דו"ד ע חצירו רק עס הדיין חע שהלך למד"ה או הוליא הוועות ה"ל כאלו הול הוועות של הדיין עכ"ל. וצזה הוא דכתבנו דצזה יס להסתפק דלא חע שוגג כחוד חלה צמויק ולא צגזילה וכמ"ש גצי אומר לחצירו קח לי ש שהוא שלי צצית פ' דפטור השליח ומועטו דצגזילה לא אומר שוגג כחוד נ

המניח פרק שלישי בבא קמא

קמ"ל

דאין האלכין במזמן אחר הרוב - תימה מה טעם חין הולכין ליתו בק"ו מדיני נפשות כדאמרין בפ"ק דסנהדרין (דף ג:) ור' יאשיה מייית ליה בק"ו מדיני נפשות ומה דיני נפשות דחמירי אמר רחמנא זיל בתר רובא דיני ממונות לא כ"ס ואתי' רובא דליתיה קמן אזלינן צדיקי נפשות בתר רובא כדאמר בריש סורר ומורה (סנהדרין דף סט.) וי"ל דהתם גבי דייגים שאני דחשיב מיעוט דידהו כמי שאני וליכא למימר התם חוקי ממונא בחזקת מריה דהא ב"ד מפקי מיניה אבל גבי שאר ממון דליכא מיעוט וחזקה לא אזלינן בתר רובא: ה"ג אמאי פטור איבעי ליה לעיוני - אבל הך לא פריך אמאי חייב במזיק כשהזיק איבעי ליה לעיוני כדפירשתי לעיל (דף כג. ד"ה ולחייב) דיותר יש לו לשמור שלא יזיק משלא יזיק - ולא שייך כאן כל המשנה ובה אחר ושינה זו פטור (לעיל כ. כד:) דגבי אדם לא אמר הכי והא דאמר (לעיל דף כג.) הניח חנוני נרו מבחוץ בעל הגמל פטור ולא אמר איבעי ליה לעיוני וי"ל דדוקא במקום הליכתו אמרינן איבעי ליה לעיוני וקלף קשה הא דאמר רבא לעיל כי אית לך רשות לסגויי עילאי ואמאי אית ליה רשות לסגויי הא בהמה נמי איבעי לה לעיוני כדמוכח בהפריה (לקמן דף כג:) דשור פקח ציום פטור וליכא למימר בממלא רה"ר שאינה יכולה לעבור אלא דרך עליה דה"ל לבטות נמי אית לה רשות: ושמואל אמר בחפילה שט. והא דפליגי לקמן (דף כט.) אי נתקל בושע הוא או לא כגון שנתקל מעלמו ולא נתקל בשום דבר אבל הא שנתקל מחמת מכשול ולא איבעי ליה לעיוני אטום הוא והע"ג דלעיל (דף כו:) מרבינן אונס כרלון בחדם המזיק מפלע תחת פלע אונס גמור לא רבי רחמנא דהא בירושלמי פטור אותו שיסן ראשון אם הזיק לשני הבא אצלו לישן וכן בהגוזל בתרא (לקמן דף קיב.) גבי הניח להם אביהם פרה שאולה כסבורים של אביהם היא וטבחה והכלוה משלמין דמי צער בזול שכן *נהגו אבל מה שהזיקו לא לחטובין הן ובמהניתינן נמי תנן היה בעל חזית ראשון ובעל קורה אחרון דאם עמד בעל חזית וכשברה חזית בקורה פטור וכראה לדקדק דאדם המזיק דמפטר בלונס (משום) שהוא כעין גניבה מדתניה בשלהי האומנים (ב"מ דף עב:) וס' ד"ה וסבר) המעביר חזית

[עין] תוספות ומה פה. ד"ה להחזיר וכו' כ: ד"ה איכרלא וכו' תוספות קו: ד"ה להחזיר וכו' סנהדרין הלכה יב סג עשין או תוס' ח"מ סי"ד וכו' ג"ה סס:

ה ד מיי' פ"ג מהלכות תוכל ומזיק הלכה ט סג עשין ט תוס' ח"מ סימן תכ טעין מא:

ה ד מיי' פ"ג מהלכות סנהדרין הלכה יב סג עשין או תוס' ח"מ סי"ד וכו' ג"ה סס:

רבינו הנאל

לא קרו לכרא חביתא קמ"ל כד היינו חבית ולא אזלינן בממון אחר הרוב והדין עם הנחבע ועל התובע להביא ראיה וכן הדין: פ"ה' ובה אחר ונתקל בה ושרה פטור ואקל' אמאי משום דנתקל בה אם שברה פטור - הוה לעיוני ומיזל - ואוקמ' רב לט' נ' בסמל' רשות הרבים חביות שאין לו מאין לעבור אבל אם אינה מליאה אמרי' איבעי ליה לעיוני ומיזל ואם שבר חייב וכן הדין ושמואל אמר באפי' ה' פטור אבל באורה אם שבר חייב - ר' יוחנן אמר בקרן זווית פטור - והוגיין דשמעתין בממלא רשות הרבים כולה אפילו אם שבר פטור ובאפילה או קרן זווית נתקל פטור שבר חייב וקיימא לן כר' יוחנן (א) דהא אמר רב פפא פתני' דייקא כוותיה ותוב הא תנן סמא אדם מועד לעולם ואפי' אנוס חייב בנזק ושמואל ורב דחייבי בני האי נושא בנתקל כל שכן דחייבי בה ר' יוחנן ואסיק' דמי הוה עובדא בקרנא דבי עזרי הוה דכיון דברשות קא עבדי מחייבינן לעוברין ושביין לעיוני ומיזל אבל זולתם באפילה או בקרן זווית לא דאמרי' אין דרך בני אדם להתבונן בדרכים - שלא ליה רב חסדא לרב נחמן חרי אמרו לרבוהה ג' פ' הסכת את ח' ב' ר' ברבובתו חייב לתת לו ג' סלעים - לסנוקרת פ' הכאה באגרוף תחת לחיוי' י"ג סלעים הסכה את חבירו בפניא דמרא פ' שפינא שהוה עץ המרא שרופר בו בקופינא דמרא כמה סלעין מחייבינן ליה שלא ליה דב נחמן חסדא חסדא קנבא אתה יוצא לגבות בבבל - דגד לי המעשה שבא לידך והגיד לו דגרנותא הוה לתרי דכל יומי דלי חד מינייהו אתא חד דלי ביומא דלאו דיליה וקם אירך למנעיה לא אשנח ביה שקל פנדא דמרא ומחיייה אמר ליה רב נחמן כל כי האי גוונא אפילו רב יהודה פליגי עלי בהא מדרה לי דכיון דאיכא פסידא עביד איניש דינא לנפשיה ומחי' ליה לכתחלה וכל שכן דאי

חין הולכין במזמן אחר הרוב - היכא דמסתפקא לן מילתא כגון הכא וכגון (לקמן דף ק"ו.) המוכר שור לחבירו ונמלא נגחן לא אמרינן בתר רובא זיל ולחרישה קגלו והוי טעות אלא אמר המוליא מחבירו עליו הרחיה ויכול לומר לו לשחיטה מכרתיו לך: בקרן זווית - כשנגסין ממזוי למזוי מן הגד היחה בלד המזוי אלל הקרן וכשהחזיר זה פניו לא ראה אותה: אלא חי כשמואל חי כר' יוחנן - שהמניח לא פשע הלכך דוקא נתקל אבל שבר כרלון חייב: דוקא נתקל אבל שבר - כרלון ואח"כ הזיק בחרסיו פטור בעל החזית לחיבו הוא דלזיק אנפשיה: תנא רישא - נמי נתקל: לפי שאין דרך בני אדם כו' - אמתני' מהדר ללא תימא בחפילה או בקרן זווית אלא חפ"י באורה פטור הנתקל ודקשיא לך איבעי ליה עיוני ומיזל חין דרך בני אדם להתבונן בדרכים: וחייב שמואל - את הנתקל לשלם: בשלמא שמואל כשמעתייה - דמוקי למתניתין בחפילה הא באורה חייב: קרנא דעלרי - קרן זווית הסמוכה לצית הבד: דהואיל וצרות קטבדי - שמנהגם היה כן כשהיתה צית הבד מליאה בני אדם היו הבאים מוסיבין עליהם צרות הלצים וממתינין עד שילאו אלו: הרי אמרו לרבוהה שלש - מנהג הדיינין לגבות מן הצועט את חבירו בארכובתו של צועט ג' סלעים לבשת לפי שגדולה צשת מכת הארכובה מדחיפת היד: לבטיטה - צרגל: לסנוקרת - חוקף של חמור שהכה בו את חבירו: שלש עשרה - סלעים לבשתו לצד חיצו שאר הדברים: לפנדא דמרא - צית יד של פוש"י"ר: קופינא - הברזל עלמנו אלל הנקב: צשת - קנס הוא: גופא דעובדא - דפנדא וקופינא: גרנותא - צור מים מכוונסין להשקות שדות: מאה פגדי' ק' הכאות היה לו להכיתו שהרי גזלו מימיו: בפנדא - היינו צית יד: לא עביד איניש דינא לנפשיה - ואפי' דין אמת לא יעשה הוא לעלמו אלא ילך אלל הדיין: במקום דליכא פסידא - אי חזיל לצי דינא דלדאזיל לצי דינא ואתי קא דלי האי ולא ידע מאי דלי או שמא יכלו המים מן הצור ואין לו פרעון לזה דקא מפסיד כי האי גוונא עביד איניש דינא לנפשיה: אלל תיכנס לחצר חבירך - בגניבה ובסתר שלא תראה עליו כגנב: אלא שצור את שיניו - כלומר קח בחזקה וקשיא לרבי יהודה:

קמ"ל *דאין הולכין בממון אחר הרוב: ובא אחר ונתקל בה ושברה פטור: אמאי פטור איבעי ליה לעיוני ומיזל אמרי דבי רב משמיה דרב בממלא רה"ר כולה חביות שמואל אמר באפילה שנו רבי יוחנן אמר בקרן זווית אמר רב פפא לא דייקא מתניתין אלא או כשמואל או כרבי יוחנן דאי כרב מאי אריא נתקל אפילו שבר נמי *אמר רב זביד משמיה דרבא הוא הדין דאפי' שבר והאי דקתני נתקל אידי דבעי למתני סיפא ואם הזיק בה בעל חבית חייב בנזקו דדוקא נתקל אבל שבר לא מאי טעמא הוא דאזיק אנפשיה קתני רישא נתקל אמר ליה ר' אבא לרב אישי הכי אמרי במערבא משמיה דר' *עולא *לפי שאין דרכן של בני אדם להתבונן בדרכים הוה עובדא בנהרדעא וחייב שמואל בפומבדיתא וחייב *רבא בשלמא שמואל כשמעתייה אלא רבא לימא כשמואל ס"ל אמר רב פפא יקרנא דעצרא הוי רביון דברשות קעבדי *איבעי ליה לעיוני ומיזל שלח ליה רב חסדא לר"ג יהרי אמרו לרבוהה שלש ולבעיטה חמש *ולסנוקרת שלש עשרה לפנדא דמרא ולקופינא דמרא מאי *שלח ליה חסדא חסדא קנסא קא מגבית בבבל אימא לי גופא דעובדא היכי הוה שלח ליה דההוא גרנותא דבי תרי דכל יומא הוה דלי חד מינייהו אתא חד קא דלי ביומא דלא דיליה א"ל יומא דידי הוא לא אשנח ביה שקל פנדא דמרא מחיייה א"ל מאה פגדי' בפנדא למחיייה אפילו למ"ד לא עביד איניש דינא לנפשיה במקום פסידא עביד איניש דינא לנפשיה דאתמר רב יהודה אמר לא עביד איניש דינא לנפשיה רב נחמן אמר עביד איניש דינא לנפשיה היכא דאיכא פסידא כ"ע לא פליגי דעביד איניש דינא לנפשיה כי פליגי היכא דליכא פסידא רב יהודה אמר לא עביד איניש דינא לנפשיה דכיון דליכא פסידא ליוזיל קמיה דיינא ר"ג אמר *עביד איניש דינא לנפשיה דכיון דבדין עביד לא טרח מתיב רב בהנא *בן בג בג אומר אל תיכנס לחצר חברך ליטול את שלך שלא ברשות שמא תראה עליו כגנב אלא שבור את שיניו ואמור לו שלי אני גומל א"ל עמך

ממקום למקום ושברה רבי יהודה אומר שומר חנם ישבע נושא שכר ישלם והסתא מדמחייב נושא שכר ופטר שומר חנם ולא מחייב מטעם אדם המזיק ש"מ דבאונס דכעין גניבה אדם המזיק פטור ומדמה ר' יהודה נתקל לגניבה אבל באונס שהוא כעין אבידה שהיא קרובה לפשיעה יותר כדאמרין בהשואל (ב"מ דף ע"ג) דגניבה קרובה לאונס ואבידה קרובה לפשיעה נראה דאדם המזיק חייב דל"א לומר שלא יתחייב אלא בפשיעה וכן משמע לעיל דמחייב כפול מן הגג צרוח שאינו מנויה והע"ג דצרוח שאינו מנויה מפטר בה שומר חנם כדאמרין בסוף ארבעה וחמשה (לקמן דף ע"ג) גבי ארבעה נכנסו תחת הבעלים כו' ומחייבין לשלם דמי שור לבעלים חוץ משומר חנם ומוקי לה כגון דנטריה שמירה פחותה דשומר חנם כלתה לו שמירתו והכך לא כלתה שמירתו ומייתי מדר' יהודה דמועד סגי ליה בשמירה פחותה דהיינו דלת שיכולה לעמוד צרוח מנויה ואין יכולה לעמוד בשאין מנויה אלמא הע"ג דמפטר שומר מחייב בה אדם המזיק והיינו טעמא משום דהוי כעין אבידה ונתקל הוי כעין גניבה ופטור ביה אדם המזיק וכן מוכח בפרק הגוזל עלים (לקמן דף ע"ג) גבי טבח אומן שקלקל דפריך למאן דפטור (בשומר) חנם מצרייתא דקתני נתן בהמה לטבח ונבלה חייב מפני שהוא כנושא שכר *אלמא ס"ד דמקשה חפ"י צחנס חייב כמו שומר שכר שחייב על האבידה ומשני אימא מפני שהוא נושא שכר ולפיכך בשכר חייב צחנס פטור דהוי כעין גניבה [עין] תוס' ב"מ פ"ג ד"ה וסבר וכו' חייב]:

לפי שאין דרכן של בני אדם להתבונן בדרכים - והא דתני (לקמן דף ע"ג) שור פקח ציום פטור דשור עיניו למטה ומיבעי ליה לעיוני טפי מאדם: דהרי אמרו לרבוהה שלש - י"מ דלעני שבישראל קאמר אבל אחרים הכל לפי המצויים והמתבניין ולר"י נראה דהיינו לגדול שבישראל דומיא דההיא דתנן בהחובל (לקמן דף ע"ג) סטרו נתן לו מאתים וזו ומוקי לה (לקמן ד' טא.) לגדול שבישראל: קנסא קמגבית בצבל - לאו קנסא, אלא דין קנסא הוא כדאמרין בהחובל (לקמן ד' פד:) דמילתא דלית בה חסרון כים לא עבדינן שליחותיהו: אלא שצור את שיניו - לליכא פסידא חייבי מדאסר ליכנס שלא ברשות:

[לקמן מו:]
ב"ב כ"ג:

לקמן יח

ס"ה אלעאי
וכן הוא בב"ב

ס"ה רבה וכן
לקמן

פ"ה הרמב"ם
קבץ ארבעות
כמו אוגד
אגודה
לקמן פד:

[תוספתא ס'
ע"ה]

גליון
הש"ס
תוס' ד"ה
אמאי כו' ולא
שייך כאן כל
המשנה - ועי'
לקמן לב ע"ה
תוספות ד"ה
והא הכא:

ע"י ר"מ מ"ס
בשם תוס' פרק
האומנין

ה) מלפן עד שאין דרך וכו' הוכח גם בשטת מקובלת על שם רבינו ז"ל ואכן כאן הוא משולל הכנה וז"ע. כבר פחיה דפטור דיינא קא עביד אמר לא מצינא דאיפריח לבי דינא - במקום דאיכא פסידא דברי הכל עביד איניש דינא לנפשיה רב נחמן אמר עביד איניש דינא לנפשיה: פסק' וזהבואו ח' הלכות לברר הלכה כמאן פתרויהו ושנינו לכולהו וקיימא לן כרב נחמן' והני כוליה בשינויא רב נחמן הלכתא כותיה אמר הא דבן בג בנ איפר

הערות וחידושים על בבא קמא

8

דף כ"ח ע"א ת"ש מניין לנרצע שכלו לו ורבו מפרהב בו לצאת וחבל ועשה בו חבורה שהוא פטור וכו'... ר"נ בר יצחק אמר בעבר שמסר לו רבו שפחה כנענית עד האידנא היתרא והשתא איסורא. ועיין ברש"י בד"ה איסור וז"ל: ורשאי להלקותו ולהפרישו דהאי דינא לאו לנפשי' הוא עכ"ל. נראה מדברי הגמ' ורש"י דלהפריש אדם מאיסור מותר להלקותו, ובספר אוצר המלך על הרמב"ם מרבנו צדוק הכהן מלובלין (פרק ו' הל' ח' מהל' דעות) הביא דברי גמרא אלו לפתור חקירתו אם הוכיח חוטא ולא חזר בו גם ע"י הכלמה כמבואר התם ברמב"ם אם רשאי כל אדם המוכיח להכותו עד שיחזור בו ע"ש, מ"מ רבנו צדוק זצ"ל דחה ראי' זו משום דתירוץ זה בגמ' רק אליבא דרב יהודה דסובר דלא עביד דינא לנפשי' במקום דליכא פסידא והוכרח לתרץ באופן זה כיון דרב נחמן הביא ראי' מבריייתא זו של נרצע דעביד אינש דינא לנפשי' אפילו במקום דליכא פסידא, וכיון שאנו פסקינן כרב נחמן דעביד אינש דינא לנפשי' במקום דליכא פסידא נדחה התירוץ ג"כ לפי המסקנא. מ"מ מדברי הרמב"ם בפרק ג' הל' ב' מהל' עבדים נראה מפורש דהוא גורם התירוץ גם לפי המסקנא, שכתב שם וז"ל: נרצע שמסר לו רבו שפחה כנענית והגיע יובל והי' רבו מסרב בו לצאת ואינו רוצה לצאת וחבל בו ופטור שהרי נאסר בשפחה עכ"ל. ועיין במשנה למלך שם שעמד כבר על הערת האוצר המלך שהבאנו לעיל וגם בתומים ריש סימן ד'.

הנה מכל הנ"ל נראה דחוי' מחיוב תוכחה שיש על כל אדם לגבי החוטא יש רשות להכותו כדי להפרישו מעבירה אע"ג דיצא ידי חובתו לגבי מצות תוכחה עד הכאה, ר"ל עד שרוצה החוטא להכותו כמבואר ברמב"ם בפרק ו' מהל' דעות וכן מדוקדקים דברי רש"י בב"ק שהבאנו לעיל, ורשאי להלקותו" לא שיש חיוב לחבלו אלא רשות אם הוא רוצה ואינו מתחייב בדיני חבלה.

9

ולפי זה יש לדחות דברי הרה"ג ר' משה ראזין זצ"ל
בספרו נזר הקודש על מסכת תמיד דף כ"ח שרצה לחדש שמה
שאמרה תורה הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא היינו
שאפי' אם התוכחה בהכאה אין זה חטא, ופירש באופן חדש דברי
הגמרא בערכין דף ט"ז ע"ב "עד הכאה" לא כפרש"י עד שיקצוף
זה ויכה את המוכיח אלא דיש דין תוכחה וחיוב גם להכותו דהכאה
לקיים מצוה בכלל המצוה דתוכחה. ולפי דברי רש"י והרמב"ם
דלעיל לא נראה כן כמו שבארנו. וכל ראיתו בנוי על סמיכות
הברייתא של רבי, איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם אוהב את
התוכחות וכו', לדין של איש הר הבית שחבט הלויים שלא שמרו
כראוי ושאל מה זו סמיכות הכא וכתב דדין זה של חובטו במקלו
הוא בגדר תוכחה ובכלל מצות תוכחה. ולפע"ד נראה לפרש הסמיכות
ע"פ פשטות לשון המשנה בענין איש הר הבית שהי' חובט הישנים
והם אומרים מה קול בעזרה קול בן לוי לוקה וכו', וכתב רש"י
בד"ה ורשות: ובשביל כך הוא צועק ונשמע קולו, ר"ל דהוא קובל
על מה שהוכח שלא שמר כראוי ולא קבל זה באהבה ובשתיקה,
ועל זה באה סמיכות הברייתא דרבי אהוב את התוכחות דאין
להתאונן עליהן. וכעין זה מצינו בתורת כהנים פרשת קדושים וגם
בערכין דף ט"ז ע"ב אמר ר' יוחנן בן נורי מעידני עלי שמים
וארץ שיותר מד' וה' פעמים לקה עקיבא על ידי לפני רבן גמליאל
שהייתי קובל עליו וכל שכן שהוסיף לי אהבה לקיים מה שנא'
הוכח לחכם ויאהבך.

ומה שכתב עוד הנזר הקודש ועירבב דין מכין אותו עד
שתצא נפשו (כתובות דף פ"ו) בסוג מצוות תוכחה יש לדחות
זה לגמרי, דהא דין זה של מכין אותו עד שתצא נפשו הוי חיוב
על ב"ד כמבואר ברש"י התם בכתובות שכתב לפרש מה דאיתא
בגמ' "כמה דברים אמורים במצוות לא תעשה וכו'", ועל זה פירש
רש"י דלוקה ארבעים, וזה רק ע"י ב"ד א"כ בדין מכין אותו עד
שתצא נפשו במצות עשה זהו ג"כ ע"י ב"ד, אבל דין תוכחה זהו
על כל אדם וקיי"ל עד הכאה הוי חיוב ומאז והלאה רשות אפי'
להכות החוטא.

ועיין עוד בפיו העמק שאלה על שאלתות וישב כ"ז ו'
שהאריך בדעת השאלתות דבאיסורא רשאי להפריש החוטא מעבירה
ע"י הכאה רק ע"י שני עדים, עיי"ש.